

Decyzja
Prezydium KK
nr 57/26

ws. opinii o rządowym projekcie ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do rządowego projektu ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych.

Opiniowany projekt jest połączeniem konsultowanych już wcześniej projektów Ministra ds. Polityki Senioralnej o bonie senioralnym oraz projektu rządowego o opiece długoterminowej.

Projekt ustawy w zakresie koordynacji opieki długoterminowej tworzy skomplikowaną, wielostopniową procedurę przekazywania informacji między podmiotami leczniczymi a ośrodkami pomocy (CUS, OPS) i koordynatorem. W opinii Prezydium KK wprowadzenie dodatkowych obowiązków informacyjnych bez powiązania z realnym wzmocnieniem kadr lub uproszczeniem procedur stwarza ryzyko proceduralnej sprawozdawczości, obciążającej ośrodki pomocy bez realnego przedłożenia na szybsze objęcie osób pomocą.

Zdaniem Prezydium KK projekt nakłada zbyt szeroki katalog zadań na samorządy (koordynatorów opieki długoterminowej) zakładając wykorzystanie istniejących zasobów kadrowych, bez ustalenia minimalnych standardów zatrudnienia w zależności od liczby mieszkańców objętych działaniem. Istnieje realne niebezpieczeństwo, iż podjęte próby koordynacji nie przelożą się na wymierne efekty praktyczne.

W zakresie wdrożenia bonu senioralnego, projekt w zasadzie obrazuje rezygnację z systemowego wsparcia niesamodzielnych seniorów w miejscu ich zamieszkania, pomimo, że jak sam projektodawca zaznaczał, był szeroko konsultowany i oczekiwany przez środowiska seniorów i ich opiekunów. Ten element systemu miał także wspierać aktywne zawodowo osoby, które mają zobowiązania opiekuńcze wobec bliskich niesamodzielnych seniorów.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że opiniowany projekt w zakresie Programu Bonu Senioralnego, jest nową propozycją i powinien zostać poddany odpowiednim

konsultacjom społecznym, tymczasem jego pierwsze czytanie w Sejmie odbywa się dwa tygodnie po przesłaniu projektu z Sejmu do Rady Dialogu Społecznego.

Uwagi szczegółowe do projektu:

W Rozdziale 5 projektowanej ustawy wprowadza się Program Bonu Senioralnego (Program), który będzie realizowany jako świadczenie, dla osób które ukończyły 65 rok życia, o ile gmina ich miejsca zamieszkania taki program będzie realizowała.

W projektowanym art. 28 ustawy ustala się kolejność przyznawania dotacji w ramach Programu wg dotychczasowej aktywności gmin w organizowaniu usług opiekuńczych na rzecz osób starszych. Kolejność przyznawania dotacji ma być ustalana od najmniej dotychczas aktywnych gmin, poprzez te, w których usługi opiekuńcze były kierowane do nie więcej niż 10 osób, do tych gmin, które mają największą prognozowaną dynamikę wzrostu liczby i odsetka seniorów. Ograniczenie dostępu gminom do Programu znacznie zawęży jego zasięg i nie gwarantuje wsparcia wszystkim potrzebującym seniorom. Zakłada się, że wsparcie otrzyma maksymalnie 20 tys. osób rocznie w pierwszym okresie trwania Programu (lata 2026-2028). Należy nadmienić, że zgodnie z badaniami cytowanymi w Ocenie Skutków Regulacji projektu, w Polsce ok 25% osób w wieku powyżej 65 lat ma niezaspokojone potrzeby w zakresie podstawowych czynności, dziś jest to liczba ok. ponad 1,9 mln osób. Nie można zatem oczekiwać widocznej poprawy sytuacji tych osób wynikającej z zaproponowanych rozwiązań.

Program jest przewidziany na cykle trzyletnie (art. 29 ust. 2 projektu), a jego finansowanie zakłada się do 2035 roku, jednakże, nie gwarantuje się jego realizacji, gdy zostanie uruchomiony mechanizm korygujący ograniczający wydatki w zakresie realizacji opiniowanej ustawy (art. 48 ust.1i2). Zdaniem NSZZ „Solidarność” jest to element, który może zniechęcić gminy do sięgania po środki na realizację Programu, a tym samym jeszcze bardziej ograniczyć jego zasięg.

Niestety, wobec braku projektu aktu wykonawczego nie ma możliwości oceny zasad przyznawania świadczenia ani ustalania jego minimalnej i maksymalnej wysokości. Trudne jest także ustalenie wielkości grupy docelowej z uwagi na fakt, że Program nie będzie realizowany we wszystkich gminach w kraju. Prezydium KK NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia taki sposób wdrażania propozycji ustawodawczych, gdyż nie gwarantuje to przejrzystości procesu legislacyjnego ani skuteczności proponowanych rozwiązań.

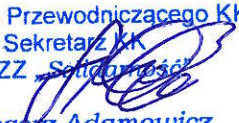
NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że rozwiązania dotyczące rosnącej grupy seniorów wymagających wsparcia w życiu codziennym są oczekiwane nie tylko przez samych seniorów, ale także przez aktywnych zawodowo ich bliskich, którzy często muszą wybierać między zapewnieniem opieki swoim rodzicom a pracą zawodową zapewniającą bezpieczeństwo

finansowe własnego gospodarstwa domowego. Dlatego rozwiązania te powinny być z odpowiednim wyprzedzeniem konsultowane z zainteresowanymi środowiskami oraz stanowić przejrzysty system dostępny dla świadczeniobiorców bez względu na ich miejsce zamieszkania. Przedstawiony projekt nie spełnia tych warunków, dlatego NSZZ "Solidarność" ocenia go negatywnie.

Gdańsk, 27 maja 2026 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz